

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 81/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. T., R., a J. B., R., zastúpených spoločnosťou JUDr. J., s. r. o., D., v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. R. V., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 176/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 5 C 40/2007) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. T. a J. B. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky bola 29. januára 2010 doručená sťažnosť J. T., R., a J. B., R. (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 176/2008 (pôvodne vedenom Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 5 C 40/2007) o vydanie bezdôvodného obohatenia.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že:

«Konanie 3C/176/2008 na Okresnom súde Námestovo (pôvodná sp. zn. na Okresnom súde Dolný Kubín: 5C/40/2007) sa začalo z podnetu sťažovateľov žalobou podanom na Okresnom súde Dolný Kubín dňa 15. 05. 2007. Podanou žalobou sa sťažovatelia domáhali od žalovaného – P., R. (ďalej ako „žalovaný“) vydania bezdôvodného obohatenia v celkovej sume 72.398,- Sk, ktoré vzniklo z toho dôvodu, že žalovaný dlhodobo užíva pozemky sťažovateľov, nachádzajúce sa v areáli žalovaného a to bez toho, aby žalovaný uzavrel so sťažovateľmi zmluvu o nájme (ďalej ako „Žaloba“).

Dňa 25. 07. 2007 bolo sťažovateľom doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe. ...

Dňa 08. 10. 2007 sa na Okresnom súde Dolný Kubín konalo vo veci pojednávanie, pričom súd na pojednávaní vydal uznesenie, ktorým odročil pojednávanie na termín 03. 12. 2007 a to z dôvodu, že na pojednávanie sa nedostavil žalovaný, ktorému bolo doručenie predvolania vykázané, pričom žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' z dôvodu PN predsedníčky predstavenstva žalovaného. Zároveň žalovaný oznámil, že nesúhlasí, aby sa konalo v jeho neprítomnosti. Súd uznesením uložil žalovanému povinnosť, aby na budúce pojednávanie zabezpečil dôkaz – kópie nájomných zmlúv, ktoré má uzavreté ohľadne hál 1, 2 a 3 nachádzajúcich sa v časti na sporných pozemkoch.

Dňa 03. 12. 2007 sa na Okresnom súde Dolný Kubín konalo vo veci pojednávanie, pričom súd vydal uznesenie, ktorým odročil pojednávanie na neurčito s tým, že poskytol účastníkom lehotu dvoch mesiacov na mimosúdne vyriešenie sporu.

Novelou zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky bol s účinnosťou od 01. 01. 2008 zriadený Okresný súd Námestovo, ktorého obvod tvorí územný obvod okresu N. a územný obvod okresu T., t. j. došlo k zmene príslušnosti súdu na prejednanie Žaloby. Príslušným súdom na prejednanie Žaloby je od 01. 01. 2008 Okresný súd Námestovo (ďalej ako „okresný súd“).

Dňa 05. 03. 2008 okresný súd vyzval sťažovateľov, aby v lehote 10 dní oznámili okresnému súdu, či v danom konaní došlo k mimosúdnej dohode predmetného sporu. Ak k dohode nešlo, okresný súd vyzval sťažovateľov, aby mu oznámili, aký ďalší postup v konaní navrhujú.

Dňa 06. 03. 2008 sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu oznámili okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode medzi sťažovateľmi a žalovaným nedošlo, pričom sťažovatelia požiadali okresný súd o vytýčenie termínu pojednávania vo veci.

Do dnešného dňa sťažovateľom termín pojednávania oznámený nebol, t. j. v konaní, vedenom pod sp. zn. 3C/176/2008 (pôvodná spisová značka na Okresnom súde Dolný Kubín: 5C/40/2007), ktoré bolo začaté 15. 05. 2007; do dnešného dňa – 20. 01. 2010 nebol stanovený termín pojednávania. Nečinnosť okresného súdu trvá už viac ako 22 mesiacov, ktoré obdobie bolo vypočítané na základe toho, že posledný úkon súdu bol vykonaný 05. 03. 2008 (výzva okresného súdu) a sťažnosť na Ústavný súd je podaná v januári 2010. ...

Na základe uvedeného máme za to, že už viac ako 20 mesiacov nečinnosti príslušného okresného súdu je veľmi dlhá doba, počas ktorej sťažovatelia nemajú akékoľvek informácie týkajúce sa podanej Žaloby a ich nárok, ktorý si v Žalobe uplatňujú, zostal zo strany príslušného okresného súdu „bez povšimnutia“. Sťažovatelia sa nachádzajú v stave právnej neistoty, pretože do dnešného dňa nebolo zo strany okresného súdu vo veci podanej Žaloby nariadené pojednávanie.»

Sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 176/2008 porušil ich základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby mu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov a zaplatiť každému z nich primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,31 €.

Sťažovatelia zároveň uviedli, že z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj z ustanovení § 49 a § 53 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že „*niet iného súdu, ktorý by chránil základné právo sťažovateľov na prekovanie veci bez zbytočných prieťahov*

a rovnako, že sťažovatelia nemôžu na ochranu svojho základného práva uplatniť žiadne opravné prostriedky“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd, ako to vyplýva aj z jeho doterajšej rozhodovacej činnosti, v prípadoch namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, skúma, či sťažovateľ v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde využil všetky právne prostriedky, ktoré mu na ochranu týchto práv poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) v ustanoveniach § 62 a nasl. (mutatis mutandis IV. ÚS 306/04, III. ÚS 73/05, III. ÚS 78/05).

Z obsahu sťažnosti (ako aj zo zistenia na okresnom súde) vyplýva, že sťažovatelia pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepostupovali v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 C 176/2008 tak, ako im to umožňuje zákon č. 757/2004 Z. z., t. j. nepodali sťažnosť predsedovi príslušného súdu, ktorý je oprávnený takúto sťažnosť vybaviť a prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov v konaní. Sťažovatelia sa teda mylne domnievajú, že *„nieť iného súdu, ktorý by chránil základné právo sťažovateľov...“*.

Zmyslom a účelom realizácie zásady vyčerpania opravných prostriedkov a iných právnych prostriedkov na ochranu základných práv a slobôd je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci, teda aj všeobecných súdov v rámci im zverených kompetencií.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Pri aplikácii na konkrétny prípad to znamená, že sťažnosť možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovatelia ešte pred jej podaním vyčerпали všetky právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná. Tento právny názor nebráni sťažovateľom, ak v budúcnosti bude všeobecný súd nečinný aj po podaní sťažnosti predsedovi okresného

súdu, obrátiť sa na ústavný súd so sťažnosťou na porušenie svojich základných práv a slobôd.

Na základe týchto skutočností ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2010